

3. Vnější ekonomické vztahy

Přebytek obchodu se zbožím a službami se loni snížil.

Hodnota vývozu zboží i služeb v roce 2018 rostla a zvýšila se celkem o 153,0 mld. korun na 4 177,0 mld.¹ Na druhé straně rostoucí domácí poptávka zvýšila i hodnotu importu o 192,6 mld. korun na 3 836,9 mld. Bilance zahraničního obchodu se zbožím a službami tak dosáhla přebytku 340,1 mld. korun. Přebytek se však meziročně snížil o 39,6 mld. korun. Většinu kladného salda tvořil obchod se zbožím (223,6 mld.), i v tomto případě ale došlo k poklesu o 29,6 mld. Bilance obchodu se službami skončila v přebytku 116,6 mld. korun a snížila se o 10,0 mld.

Deficit prvotních důchodů se loni zmínil.

Hodnota náhrad zaměstnancům přijatých ze zahraničí loni dosáhla 66,8 mld. korun a meziročně se zvýšila o 2,4 mld. (3,7 %). Z toho mzdy a platy tvořily 55,7 mld. Na druhé straně bylo do zahraničí vyplaceno v podobě náhrad 36,1 mld. korun, o 9,4 mld. (35,2 %) více než v předchozím roce. Mnohem výraznějším příjmem nerezidentů² ve vztahu k domácí ekonomice jsou dlouhodobě důchody z vlastnictví. Ty loni dosáhly 500,5 mld. korun, z toho úroky³ 55,0 mld. a zisky z přímých investic zahraničních vlastníků 445,1 mld. (8,4 % HDP). Rozdělované důchody společností se loni zvýšily o 29,6 mld. korun na 305,5 mld. Růst probíhal na úkor reinvestovaných zisků. Ty se snížily o 36,5 mld. na 139,6 mld. korun a podíl reinvestic na celkových ziscích klesl na 31,4 %. Důchody z vlastnictví v zahraničí, které si připsali domácí vlastníci, se loni zvýšily o 21,4 mld. korun na 149,1 mld. Výsledný čistý odliv důchodů z vlastnictví klesl o 19,8 mld. korun na 351,4 mld. a představoval 6,6 % HDP. Deficit prvotních důchodů mírnily dotace ve výši 32,5 mld. korun, které obdržela domácí ekonomika ze zahraničí. Saldo prvotních důchodů dosáhlo -296,8 mld. korun a meziročně se zmínilo o 13,4 mld.

Saldo běžných transakcí rezidentů s nerezidenty loni skončilo v deficitu.

Do zahraničí loni odešlo prostřednictvím dalších transferů (běžné daně z důchodů, sociální příspěvky a dávky a ostatní běžné transfery) 132,3 mld. korun, což je o 12,8 mld. více než v předchozím roce. Růst má původ v ostatních běžných transferech – o 7,4 mld. na 42,7 mld. se navýšily vlastní zdroje EU odvozené z DPH a HND a o 3,7 mld. na 27,5 mld. se navýšily jiné běžné transfery. Naopak domácí ekonomika od nerezidentů obdržela prostřednictvím uvedených toků 76,3 mld. korun. Výsledné saldo tedy bylo záporné a čistý odliv druhotných důchodů z domácí ekonomiky činil 56,0 mld. Čistý odliv prvotních a druhotných důchodů do zahraničí převýšil přebytek zahraničního obchodu o 12,8 mld. korun a po krátkém přebytkovém období let 2016 a 2017 spadlo saldo běžných transakcí rezidentů s nerezidenty opět do deficitu.

Domácí ekonomika přijala výrazný objem kapitálových transferů.

Saldo kapitálových transferů ukázalo na čistý příliv ve výši 58,8 mld. korun. Zatímco hodnota odchozích transferů meziročně klesla o 3,1 mld. korun na 4,9 mld., ze zahraničí domácí ekonomika přijala meziročně o 24,1 mld. více, a to 63,7 mld. Z toho 61,4 mld. korun tvořily investiční dotace. Nárůst přijatých kapitálových toků koresponduje i s výrazným posílením investiční aktivity v domácí ekonomice. Výsledné změny čistého jmění vlivem úspor a kapitálových transferů tak byly pro domácí ekonomiku pozitivní (46,0 mld.). Čisté půjčky dosáhly 36,3 mld. korun a byly kladné šestým rokem v řadě. I tak zůstává národní ekonomika vůči zahraničí v dlužnické pozici. Závazky vůči nerezidentům loni překonaly aktiva o 914,4 mld. korun.

¹ Časové řady čtvrtletních národních účtů.

² Nerezidentí představují seskupení jednotek bez ohledu na charakteristiku jejich funkcí a zdrojů. Jsou to např. oddělené části mateřských společností (např. pobočky výrobních podniků, bank a pojišťovacích společností), zastupitelské úřady cizích států nebo mezinárodní organizace, které byly založeny a fungují na základě mezinárodních dohod.

³ Úroky v pojetí národních účtů.

